

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ФІЗІОТЕРАПЕВТІВ ТА КУРОРТОЛОГІВ
АСОЦІАЦІЯ СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО
КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИЧНА, РЕАБІЛІТАЦІЙНА ТА СПОРТИВНА МЕДИЦИНА: НЕЙРОРЕАБІЛІТАЦІЯ

ТОМ 2

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК

За загальною редакцією професора В.М. Сокрута

Видавець ФОП Марченко Т. В.
Львів

УДК 616.831-005.1-003.93

М 42

Організації розробники підручника: Донецький національний медичний університет МОЗ України; Тернопільський національний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України; Київський медичний університет

АВТОРИ: проф. **Сокрут Валерій Миколайович** (під заг. ред.); проф. **Синяченко Олег Володимирович**; доц. **Сокрут Ольга Петрівна**; проф. **Івнєв Борис Борисович**; проф. **Мисула Ігор Романович**; проф. **Попович Дарія Володимирівна**; **Покачевич Олександр Валерійович**; доц. **Алексєєва Людмила Андріївна**; ас. **Попов Вадим Михайлович**, доц. **Тарасова Валерія Ігорівна**; доц. **Селєзньова Софія Веніамінівна**; доц. **Сябренко Генадій Петрович**; доц. **Сухомлин Ганна Миколаївна**; н.с. **Сокрут Микола Валерійович**; ас. **Іващук Ігор Петрович**, ас. **Петренко Андрій Юрійович**. Телефон (050) 638-58-20

РЕЦЕНЗЕНТИ: **Клапчук В.В.** – д.м.н., професор, завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Запорізька Політехніка».

Биков І.Г. – Голова правління ВАФК, директор ДЗ «Українського науково-практичного медичного центру неврології і реабілітації» МОЗ України.

Герасименко О.І. – д.м.н., професор, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Донецького національного медичного університету (м. Лиман).

Осокіна О.І. – д.м.н., професор, завідувач кафедри психіатрії, психотерапії, наркології і медичної психології Донецького національного медичного університету (м. Лиман).

Підручник затверджено і рекомендовано до друку Вченою Радою Донецького національного медичного університету (Протокол N 3 від 8.10.2020 року; вченою радою Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського (протокол N 9 від 31.08.2020 року); правлінням асоціації спортивної медицини України (протокол N 2 від 18.06.2020 року) та ВАФК (протокол N 2 від 27.05.2018 року) для студентів та лікарів (галузь знань «Охорона здоров'я», спеціальність «Медицина», «Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина», «Фізична терапія, ерготерапія», «Фізіотерапія та курортологія»).

М 42 Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Нейрореабілітація. Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. – Львів : Видавець ФОП Марченко Т. В. – Т. 2., 340 с., 56 іл.

ISBN 978-617-7937-07-3

ФОП Марченко Т. В.,

У підручнику висвітлені стандарти і програми медичної реабілітації хворих на ішемічний та геморагічний інсульт в залежності від «вегетативного паспорту», форми артеріальної гіпертензії, коморбідності і соматогенії на етапах лікувальної допомоги. Видання призначене для лікарів фізичної, реабілітаційної та спортивної медицини, загальної практики, неврологів, фізіотерапевтів, ерготерапевтів, фахівців з фізичної реабілітації та медичної психології, може бути використано для навчання студентів медичних університетів.

Автори висловлюють подяку керівнику оздоровчої школи «Система дихання» Аліку Муллахметову за допомогу в оформленні підручника.

УДК 616.831-005.1-003.93

ISBN 978-617-7539-30-7

© Колектив авторів
© ФОП Марченко Т. В.

З М І С Т

Перелік скорочень.....	6
<i>Розділ 1.</i> Доказовість в фізичній, реабілітаційній та спортивній медицині.....	9
<i>Розділ 2.</i> Визначення форми енцефалопатії та інсульту.....	11
<i>Розділ 3.</i> Епідеміологія та етіологія інсульту на базі доказовості.....	16
<i>Розділ 4.</i> Фактори ризику інсульту.....	21
<i>Розділ 5.</i> Вегетативний паспорт та патогенез різних форм енцефалопатії, інсульту, ТІА.....	28
<i>Розділ 6.</i> Класифікація енцефалопатії та інсульту.....	34
<i>Розділ 7.</i> Скрінінг і діагностика інсульту та енцефалопатії, встановлення реабілітаційного діагнозу.....	40
<i>Розділ 8.</i> Клініка різних форм порушення мозкового кровообігу.....	60
<i>Розділ 9.</i> Тактика лікаря при дисциркуляторній енцефалопатії на догоспітальному етапі при порушенні мозкового кровообігу.....	72
<i>Розділ 10.</i> Принципи терапії різних форм енцефалопатії та інсульту.....	79
<i>Розділ 11.</i> Етапи реабілітації хворих на ГПМК.....	93
<i>Розділ 12.</i> Складові індивідуальної реабілітаційної програми (ІРП).....	99
12.1. Руховий режим.....	99
12.2. Ортопедичні заходи, використання ортезів. Кінезотейпування.....	101
12.3. Лікувальний питний (водний) режим.....	105
12.4. Лікувальне харчування.....	105
12.5. Фармакологічна підтримка/інтервенція.....	113
12.6. Арома-фітотерапія, інгаляції.....	118
12.7. Фізіотерапія.....	121
12.8. Хромотерапія (візуальна релаксація/стимуляція).....	123
12.9. Голкорексфлексотерапія.....	126
12.10. Арт-терапія.....	132
12.11. Дихальна гімнастика.....	136
12.12. Фізична реабілітація.....	144
12.13. Масаж.....	159
12.14. Механотерапія.....	165
12.15. Трудотерапія.....	169
12.16. Ерготерапія.....	170
12.17. Когнітивні розлади.....	174
12.18. Медична і психологічна реабілітація. Психотерапія.....	176

<i>Розділ 13.</i> Дифференційовані підходи до реабілітації хворих на ДЕП.....	186
<i>Розділ 14.</i> Реабілітація хворих на мозковий інсульт.....	190
14.1. Реабілітація в гострому періоді мозкового інсульту.....	191
14.2. Фізична реабілітація в ранньому відновлювальному періоді.....	205
14.3. Пізній відновлювальний період.....	214
<i>Розділ 15.</i> Догляд за пацієнтом в гострій стадії інсульту та відновлювальному періоді.....	228
15.1. Годування при порушенні ковтання.....	228
15.2. Пролежні.....	230
15.3. Порушення дефекації та сечовипускання.....	234
<i>Розділ 16.</i> Первинна і вторинна профілактика інсульту.....	236
16.1. Первинна профілактика.....	236
16.2. Вторинна профілактика інсульту.....	239
16.3. Школа неврологічного пацієнта.....	243

Додатки-шкали

<i>Додаток 1.</i> Оцінка стану пацієнта – за алгоритмом ABCDE.....	248
<i>Додаток 2.</i> Алгоритм прийому виклику диспетчером ШМД при підозрі на ГПМК.....	249
<i>Додаток 3.</i> Шкала коми Глазго (Glasgow Coma Scale – GCS).....	250
<i>Додаток 4.</i> Шкала FAST (обличчя – рука – мова) для догоспітальної діагностики інсульту.....	251
<i>Додаток 5.</i> Шкала тяжкості інсульту Національних інститутів здоров'я США (NIHSS) з вказівками.....	252
<i>Додаток 6.</i> Шкала тяжкості інсульту Національних інститутів здоров'я США (NIHSS), форма для історії хвороби.....	258
<i>Додаток 7.</i> Скринінг на порушення ковтання.....	259
<i>Додаток 8.</i> Форма для клінічного оцінювання ковтання.....	261
<i>Додаток 9.</i> Індекс активності у повсякденному житті (шкала БАРТЕЛ).....	270
<i>Додаток 10.</i> Шкала оцінки інтенсивності болю.....	273
<i>Додаток 11.</i> Коротке обстеження когнітивних функцій (Mini-Mental State Examination – MMSE).....	274
<i>Додаток 12.</i> Монреальська шкала оцінювання когнітивних функцій (Montreal Cognitive Assessment – MoCA).....	275
<i>Додаток 13.</i> Модифікована Шкала Пенкіна (Modified Rankin Scale – mRS).....	276
<i>Додаток 14.</i> Шкала ABCD.....	277

<i>Додаток 15.</i>	Шкала ABCD–2.....	278
<i>Додаток 16.</i>	Міжнародна класифікація пролежнів за тяжкістю.....	279
<i>Додаток 17.</i>	Шкала пролежнів Браден.....	280
<i>Додаток 18.</i>	Положення тіла пацієнта для уникнення пролежнів.....	282
<i>Додаток 19.</i>	Інформаційний лист для пацієнта.....	283
<i>Додаток 20.</i>	Алгоритм корекції внутрішньочерепної гіпертензії.....	286
<i>Додаток 21.</i>	Визначення «вегетативного паспорту» пацієнта.....	287
<i>Додаток 22.</i>	Приблизний комплекс вправ при симпато-адреналовій, кальцій-залежній, гіперангіотензиновій артеріальній гіпертензії на тлі маніакально-паніко-фобічних реакцій.....	297
<i>Додаток 25.</i>	Приблизний комплекс вправ при ваготонічній, об'ємзалежній, кальцій-дефіцитній, гіперреніновій артеріальній гіпертензії на тлі тривожно-депресивних станів.....	299
<i>Додаток 24.</i>	Адаптаційне гомеокінетичне харчування.....	301
<i>Додаток 25.</i>	Прийоми догляду за хворим з геміпарезом.....	309
<i>Додаток 26.</i>	Програми міостимуляції при парезах і паралічах.....	311
<i>Додаток 27.</i>	Приблизний комплекс вправ індивідуальної гімнастики для післяінсультних хворих у відновлювальному періоді.....	312
<i>Додаток 28.</i>	Реабілітаційні програми «довголіття» (філософія реабілітаційного дуалізма).....	316
<i>Додаток 29.</i>	Шкала реабілітаційної маршрутизації (ШРМ), розроблена Союзом реабілітологів Росії, може бути застосована як для дорослих, так і дітей.....	330
<i>Додаток 30.</i>	Класифікація хронічної серцевої недостатності (NYHA).....	333
	Перелік літератури.....	334
	Відомості про авторів.....	338

Навчальне видання

ФІЗИЧНА, РЕАБІЛІТАЦІЙНА ТА СПОРТИВНА МЕДИЦИНА: НЕЙРОРЕАБІЛІТАЦІЯ

ТОМ 2

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК

За загальною редакцією професора В.М. Сокрута

Автори підручника *СОКРУТ Валерій Миколайович*
СИНЯЧЕНКО Олег Володимирович
СОКРУТ Ольга Петрівна
ІВНЄВ Борис Борисович
МИСУЛА Ігор Романович
ПОПОВИЧ Дарія Володимирівна
ПОКАНЕВИЧ Олександр Валерійович
АЛЕКСЄЄВА Людмила Андріївна
ПОПОВ Вадим Михайлович
СЕЛЕЗНЬОВА Софія Веніаміновна
ТАРАСОВА Валерія Ігорівна
СЯБРЕНКО Геннадій Петрович
СУХОМЛИН Ганна Миколаївна
СОКРУТ Микола Валерійович
ІВАЦУК Ігор Петрович
ПЕТРЕНКО Андрій Юрійович

Формат 64x90¹/₈ Папір офсетний.
Умовн. друк. арк. 42,5.

Видавець Марченко Т. В.
м. Львів-53, 79053, Україна, тел.+380503701957
e-mail: magno106@ukr.net
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і
розповсюджувачів видавничої продукції:
серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця ФОП Марченко Т. В.